www.nanafghan.com

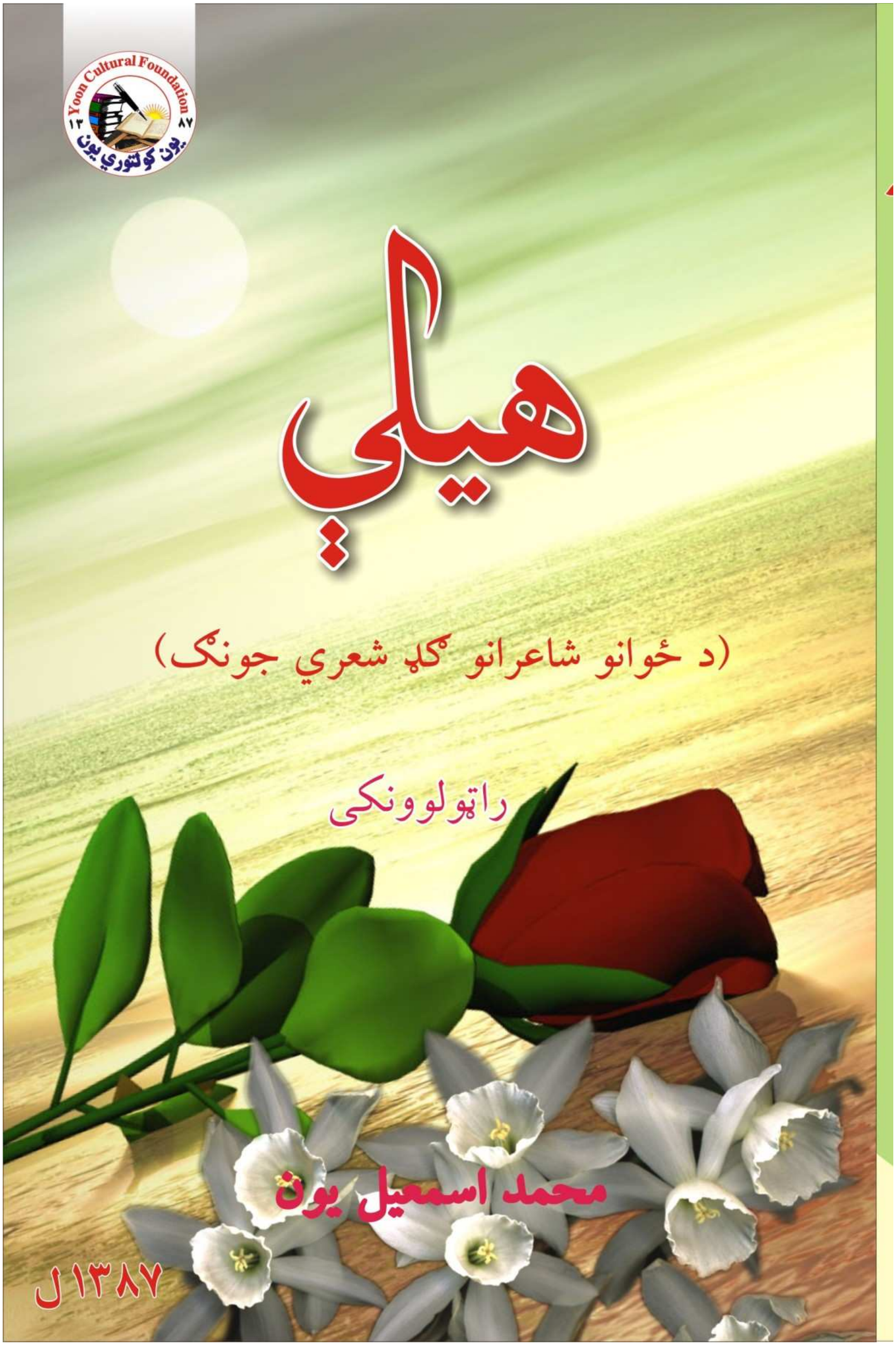

هیلۍ

(د ځوانو شاعرانو ګډه شعري جونګ)

راټولوونکی

محمد اسمعیل یون

۱۳۸۷ ل

هيلۍ

(د ځوانو شاعرانو ګډ شعري جونګ)

راټولوونکی

محمد اسمعيل يون

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:	**هیلې**
راټولوونکی:	محمد اسمعیل یون
خپرندوی:	یون کلتوري یون
چاپشمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
لومړی چاپ:	۱۳۶۷ل کال
دویم چاپ:	۱۳۸۷ل کال
دراټولوونکي پرله پسې نومره:	(۱)
د خپرندوی پرله پسې نومره:	(۱)
کمپوزر:	ضیاالرحمن ضیا

نیولیک

ګڼه	سرلیک	مخ
۱	د ځوانو شاعرانو دا ((هیلې))	۱
۲	یادښت	۲
۳	د شعر دا تنکي ګلان	۷
۴	د دې جونګ د شاعرانو لنډه پېژندګلوي	۱۲
۵	ملت	۱۴
۶	غزل	۱۶
۷	د خیال په څنډو	۱۷
۸	د هوس په شونډو	۱۸
۹	غزل	۱۹
۱۰	امن او جنګ	۲۰
۱۱	د وطن مینه	۲۲
۱۲	بې ننګ زړګي ته	۲۳
۱۳	غزل	۲۵
۱۴	د حیا په اور	۲۶
۱۵	د مینې دنیاګۍ	۲۸
۱۶	د خزان غېږ	۳۰
۱۷	کله نا کله	۳۲
۱۸	د محبت ګلونه	۳۳
۱۹	تپوس	۳۴

۲۰	د سولې لمر ته	۳۵
۲۱	غزل	۳۷
۲۲	کسات	۳۹
۲۳	د اور ځپې	۴۱
۲۴	د لېمو په لار	۴۲
۲۵	دحسرت شغلې	۴۳
۲۶	غزل	۴۴
۲۷	د زړه درد	۴۵
۲۸	غزل	۴۷
۲۹	د زړه خبرې	۴۸
۳۰	غزل	۴۹
۳۱	غزل	۵۰
۳۲	غزل	۵۲
۳۳	غزل	۵۳
۳۴	غزل	۵۴
۳۵	غزل	۵۵
۳۶	پښتني انداز	۵۷
۳۷	غزل	۵۸
۳۸	غزل	۵۹
۳۹	پښتنه مینه	۶۰
۴۰	غزل	۶۱
۴۱	دا کور یوازې ستا دی	۶۳
۴۲	غزل	۶۵

۴۳	د وطن هجر	۶۶
۴۴	غزل	۶۷
۴۵	غزل	۶۸
۴۶	غزل	۶۹
۴۷	غزل	۷۰
۴۸	شاهین نظر	۷۱
۴۹	غزل	۷۲
۵۰	پسرلی شو	۷۳
۵۱	غزل	۷۴
۵۲	د اوښکو پیغام	۷۵
۵۳	د محبت کلی	۷۷
۵۴	د ارمان غېږه	۷۸
۵۵	غزل	۸۰
۵۶	غزل	۸۱
۵۷	سوې سواره	۸۲
۵۸	غزل	۸۴
۵۹	غزل	۸۵
۶۰	د ښایست اثر	۸۷
۶۱	توده مینه	۸۸
۶۲	شهید ته	۸۹
۶۳	د وینو ویالې	۹۰
۶۴	امتحان	۹۱
۶۵	دکاڼو باران	۹۲

۶۶	غزل	۹۳
۶۷	کاږه کاته	۹۴
۶۸	د هیلو کاروان	۹۶
۶۹	دهیلو غوټۍ	۹۸
۷۰	ای هېواده	۱۰۰
۷۱	پښتني حیا	۱۰۲
۷۲	نرګس لیمه	۱۰۳
۷۳	کتل	۱۰۴
۷۴	آه	۱۰۵
۷۵	ازمون	۱۰۶
۷۶	د ماضي خندا	۱۰۷
۷۷	د اوښکو جنازې	۱۰۸
۷۸	متکور	۱۱۰
۷۹	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۱۱۱

د دویم چاپ سریزه:

د ځوانو شاعرانو دا ((هیلې))

د شعرونو دا جونګ چې ستاسو په لاس کې دی، دا د کوزې پښتونخوا یا لر افغانستان او بر افغانستان د ځوانو شاعرانو د شعرونو د بېلګو یوه ټولګه ده. دا ټولګه ما له نن څخه نږدې

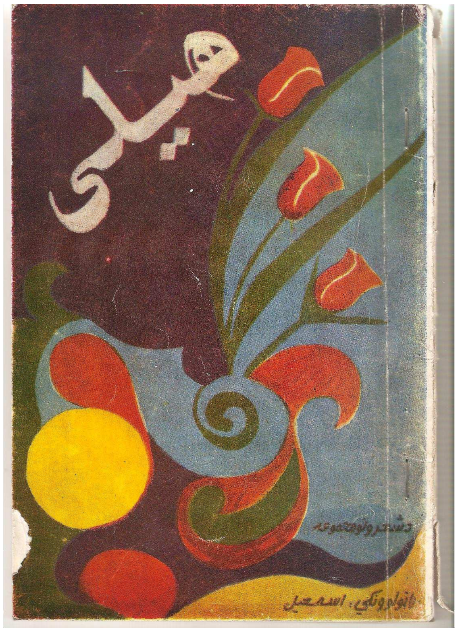

(۲۱) کاله دمخه (پر ۱۳۲۲ ل کال) راټوله کړې وه او پر ۱۳۲۷ل کال، د هغه وخت د ځوانانو سازمان له خوا د زرګونو ټوکو په شمېر چاپ شوې ده. هغه مهال زه د خوشال خان لیسې د دولسم ټولګي زده کوونکی وم او تخلص مې لاهم نه و غوره کړی.

د تعلیم او تحصیل په بهیر کې چې د چا د شعرونو، لیکنو او

یا بل کوم ځانګړی اثر چاپ شي، نو دومره کیف لري، چې سړی یې بل مثال نه شي وړاندې کولای، په تېره بیا په هغسې حالاتو کې چې د چاپ وسایل هم په نشت حساب و او اقتصادي تنګسیا هم تر حده زیاته وه. زه لاد خوشال خان لېسې د یوولسم ټولګي زده کوونکی وم، چې د دې لېسې د ادبي انجمن د مشر په توګه وټاکل شوم، د دوو کلونو په بهیر کې مو په لسګونو غونډې او مشاعرې جوړې کړې او په نورو ناشمېره ادبي غونډو، مشاعرو او سیمینارونو کې مو ګډون وکړ، دا مهال په خوشال خان لېسه کې د ځوانو شاعرانو داسې یوه څپه راوټوکېدله، چې د دې ښوونځي تر شمېره وتو زده کوونکو شاعرۍ او لیکوالۍ ته مخه کړه. هغه وخت د اوس په شان د شعرونو او لیکنو چاپ، عادي خبره نه وه، کتاب خو د ډېرو مطرحو او خال خال شاعرانو چاپېده، شخصي چاپخونې نه وې او په خپلو پیسو د کتابونو چاپ هم ډېر دود نه و، یوازې دولت د لیکوالو اثار چاپول او یوازې دولت ددې وس درلود، نو دا مهال د ځوانو شاعرانو د شعرونو او لیکنو چاپ، د هغوی په ادبي ژوندانه کې ډېر مثبت تاثیر درلود. د همدې دولسم ټولګي په بهیر کې ما یوه هڅه پیل کړه، د هغو ځوانو شاعرانو، چې دا مهال ما سره په لېسه او ادبي انجمن کې و، د هغو د کلام بېلګې مې غونډې کړې، تر لېسې بهر د ځینو نورو ځوانو شاعرانو؛ ښځینه وو

او نارینه وو، د کلام بېلګې مې انتخاب او همدارنګه په کوزه پښتونخوا کې د یو شمېر ځوانو شاعرانو له چاپي او ناچاپه شعري ټولګو څخه مې هم ځینې بېلګې غوره کړې او په دې ډول مې د هغه وخت د ځوانو شاعرانو د شعرونو یو غورچاڼ یا منتخب ورځخه جوړ کړ. په دې مجموعه کې په ټولیز ډول د هغه مهال د (۴۰) تنو ځوانو شاعرانو د کلام (۷۴) بېلګې خوندي شوي، دا هغه شاعران دي، چې تر دې مهاله د یوه هم په مستقل ډول د شعرونو ټولګه نه وه چاپ شوې، خو په ځینو اخبارونو او ګډو شعري مجموعو کې یې یو یا څو شعرونه خپاره شوي وو، ځینې په کې داسې شاعران هم شته چې د لومړي ځل لپاره یې په همدې شعري جونګ کې شعرونه خوندي شوي دي. په یوه لښتلیک کې د شاعرانو د زېږېدو ځای او نېټه هم کښل شوي، چې له یو درې څلورو تنو پرته د نورو اکثره، د زېږېدو پر کال مطمین یم، خو ځینو یې چې وروسته بیا په نورو ټولګو کې خپل ځانونه معرفي کړي، د زېږېدو کال یې همغه نه دی ښودلی، چې هغه مهال یې ماته راکړی و. ددې شعري جونګ تر چاپ وروسته د شلو کلونو په بهیر کې په دې مجموعه کې ځینې راغلي شاعران اوس د ګڼو چاپي او ناچاپي اثارو خاوندان او په ټولنه کې مطـــــرح لیکوال دي، خو ځینو یې له دې فاني نړۍ نه کـــډه کړې او ځینې نور هم له خپل هېواده مهـــاجرت ته اړ شوي دي. کله

چې مې پر ۱۳۶۶ل کال کې دا شعري جونګ ترتیب کړ، نو بیا یې د چاپ په لټه کې شوم، هغه وخت په خوشال خان لېسه کې د زده کړې ترڅنګ د «درفش جوانان» اوونیزې قلمي همکار هم وم، له هغې لارې مې د هغه وخت ځوانانو سازمان ته مراجعه او د دې کتاب د چاپ هیله مې ترې وکړه، هغوی تر دې دمخه ځینې ادبي کتابونه چاپ کړي وو، خو اکثره یې په دري ژبه وو، دې کار ماته ښه پلمه په لاس راکړه، نو په ټینګار سره مې د خپلې ژبې د استحقاق له مخې د دې مجموعې چاپ پرې ومانه، هغه وخت د چاپ دا ډول عصري وسایل نه وو، هغوی دا جونګ په لاسي ټایپ، ټایپ کړ او بیا یې په افیسټ ډول، په سپین کاغذ کې چاپ کړ، د کتاب کاغذ ښه و، خو څرنګه چې متن ټایپ شوی و، نو چندان ښه نه برېښېده، خو بیا هم د هغه وخت د امکاناتو په حدودو کې یې چاپ ښه او مناسب و.

کتـــــاب مې د ۱۳۶۶ل کال په وروستیو کې هغوی ته ورکړی و او د ۱۳۶۷ل کال په لومړیو کې، چې زه د کابل پوهنتون محصل وم، چاپ شو او په زرګونو ټوکه مې بیا ځوانو لیکوالو ته په وړیا ډول ووېشه. دا دی ددې اثر تر لومړي چاپ پوره شل کاله تېرېږي، هغه وخت زه د دولسم ټولګي زده کوونکی وم او دا دی اوس چې د ۱۳۸۷ل کال وروستۍ میاشتې دي، زه د کابل پوهنتون استاد او د پوهندوی علمي

پوري ته رسېدلی يم، دا کتاب يو ځل بيا چاپوم او د هغه وخت خاطرې او ارزښتونه بيا راتازه کوم. د تېرو شلو کلونو فرهنګي زيار او کار مې داسې په ياد دی لکه دا تېره ورځ چې تېر شوي وي. فرهنګي کار په ډېره مينه، صداقت او احساس ترسره کېږي، کومه مينه چې شل کاله دمخه له ماسره د خپل فرهنګ د غوړېدلو لپاره وه، هغه اوس هم راسره ملګرې ده او هر ځای ته راسره بدرګه روانه ده. که له فرهنګ ، خپلې ژبې او خپل ملت سره د مينې زور نه وای، نو دا شلکلن فرهنګي مزل مې نه شو وهلای.

اوس چې زه د خپل تېرو فرهنګي کارونو پر بيا سمون او راټولېدنګ بوخت يم، نو د ځوانو شاعرانو دا اثر د خپل دې پيل کړي کار د لومړي اثر او هيلې په توګه يو ځل بيا خپروم، ما خپل فرهنګي کار پر «هيلې» پيل کړی او له هيلو سره به پايم، له نورو درنو ليکوالو څخه هم هيله لرم، چې تل هيله من اوسي او خپل زړه ته د نهيلی بلا پرېنږدي، په همدې هيله دا «هيلې» ستاسو په مخکې ږدم او د لوستلو بلنه يې درکوم.

په درناوي

پوهندوی محمد اسمعيل يون

د ۱۳۸۷ل کال د سلواغې ۳مه

کابل- افغانستان

یادښت

اوس زموږ د هېواد د ادبیاتو په نړۍ کې د ادب ځوانې غوټې غوړېږي او د شعر چینې خوټېږي، چې دا کار زموږ له هیلو ډکو زړونو ته خوښي وربښي، د (هیلې) په نوم د شعرونو دغه جونګ چې ستاسو په لاس کې دی، د ګلبڼ د تنکیو سرو غونچو د خندا یوه څپه ده، چې په غوړېدو به یې زموږ امیدونه تازه او تنده به مو پرې ماته شي.

د نوي او زاړه ادب ترمنځه د نږدېوالي غته وسیله او رابطه هم داده، چې د ځوانو شاعرانو تازه اشعار د چاپ ډګر ته راووځي، په دې لړ کې غواړو، چې د قبایلي ځلمیانو د اشعارو خوږه مجموعه، چې د ښاغلي اسمعیل له خوا راټوله شوې ده او د کوزې پښتونخوا ځوان شاعران یې هم له یاده نه دي ایستلي، د قدر وړ بولو.

د ا. ځ. د. س. مرکزي کمېټه به په راتلونکي کې هم د لرې او برې پښتونخوا، د ځوانو شاعرانو او لیکوالو د استعدادونو د غوړېدلو په هیله، د داسې شان مجموعو په خپرولو کې خپل هاند او هڅه ونه سپموي.

په دې هیله چې زموږ د ادبیاتو په ګلبڼ کې د ځوانو شاعرانو ګرمه وینه وچلېږي، خپلې خبرې پای ته رسوم.

په درنښت
د ا. ځ. د. س. مرکزي کمېټه

د شعر دا تنکي ګلان

د شعرونو دا مجموعه، زموږ د ګران هېواد افغانستان او پښتونخوا د يو شمېر ځوانو او تنکيو شاعرانو او ناظمانو شعرونه او نظمونه په غېږ کې نيسي. بې له شکه، دا اثر به د برو او لرو ولسونو له پيوستون سره مرسته وکړي او د ځوانو شاعرانو په تشويق کې به بې اغېزې نه وي.

د دې مجموعې موضوعات، عشقي، ملي، اجتماعي او انتقادي دي، خو د فورم له پلوه زياتره په غزل کې راځي، ازاد شعرونه او نظمونه هم لري.

په دغه مجموعه کې هڅه شوې ده، چې په لومړي ګام کې د هغو کسانو شعرونه او نظمونه راټول شي، چې تراوسه پورې يې زموږ په مطبوعاتو کې د چاپ او نشر لپاره چانس موندلی دی. زموږ په عقيده، مطبوعات د ځوانانو د استعدادونو د روزنې او ودې ډېره ښه وسيله ده، مطبوعاتي نړۍ د زده کړې ځای او د ځوانو هيلو د غوړېدو ډېره غوره سرچينه ده. په دغه پراخه جهان کې شاعران او اديبان نه يوازې د ادبي ماليارانو په توګه د ګلو کر کوي، بلکې د دغې زړه راښکونکې دنيا له څپاند سيند څخه يو يو څاڅکی هم راپورته کوي او خپله تنده پرې ماتوي.

ادبي نقادان دنده لري، چې د ځوانو شاعرانو پر شعرونو د دې پرنسيپ له مخې چې څنګه يې بايد وليکي!؟ ښوونيزه کره کتنه وکړي. د لوناچارسکي د وينا له مخې: «نقادان د ليکوالو او شاعرانو استادان دي، خو دوی حق نه لري، چې ځانونه استادان وبولي، ځکه چې که له ادبي نقادانو څخه په نقد کې تېروتنه وشي، نو همدغه شاعران تر بل هر چا څخه زيات د هغوی تېروتنې ورسمولای شي!» زه دغو شاعرانو ته په عمومي ډول سپارښتنه کوم، چې د هېواد د مجربو او نوښتګرو شاعرانو شعرونه په ژوره توګه ولولي او د نړۍ د هغو شاعرانو اثار هم مطالعه کړي، چې په پښتو او دري ژبو ژباړل شوي دي. زموږ د ګران هېواد ځوان شاعران او ليکوال بايد يوه ګړۍ هم د کرغېړنو افکارو په چاپېريال کې ونه اوسي، ځکه هغوی يې په پړاوونو شاته پرېږدي، د نمونې په توګه: که کوم شاعر خپله ټوله شاعري يوازې او يوازې د يوې نجلۍ د ښکلا لپاره وقف کړي، نو هغه به نه يوازې د ځورېدلو پرګنو پر وړاندې خپل تاريخي رسالت لکه څنګه چې ښايي هماغسې سرته نه وي رسولای، بلکې په جرئت سره دا ويلای شو، چې د تکامل له بهير څخه به په پړاوونو بېرته پاتې وي او بايد د خپلې شاعرۍ پر سرنوشت باندې له سره غور وکړي او د وخت او زمان له هيلو او غوښتنو سره سم پيوند ورکړي. زموږ عقيده دا ده، چې داسې شاعران دې د

خوبانو ښکلا وستايي، خو خپل لوڅ او بربنډ ولسونه دې هم نه هېروي. په دې ارتباط کارل مارکس څه ښه وايي: «که چېرې ځوک يوازې د ځان لپاره کار وکړي، ښايي لوړ شاعر، د پوهې څښتن او نامتو شخص شي، مګر هېڅکله نه شي کولای چې بشپړ شخص او په رښتيني توګه ستر وي!».

کارل مارکس: «په استثمار ګره ټولنه کې ترقي له يوه کرکجن اورپالونکي رب النوع سره تشبه کوله، چې نه يې غوښتل خپل نوشادر د مړو له کوپړيو پرته په بل شي کې وڅښي!» تاريخ ددې خبرې شاهد دی، چې کلونه کلونه او حتی په پېړيو يو شمېر شاعران او ليکوال د پاچايانو، سپاه سالارانو او شاهانه دربارونو په خدمت کې وو، خو د خلکو د پرګنو نه ايلېدونکې ارادې ته يې په خپلو ايجادياتو کې ځای ور نه کړ او له دې نه بې خبره وو، چې د ولس د ځپل شويو ارادو او هيلو انعکاس هغه تلپاتې پيغام دی، چې د خلکو شاعر يې د تل لپاره له ځانه سره لري. دوی په دې هم نه پوهېدل او که پوهېدل نه يې غوښتل چې رښتينی قدرت په وسلو او د شاهانو په تاجونو کې نه، بلکې د بېوزلو پرګنو په لوړ او اوچت مقام کې پروت دی.

د ژمنو شاعرانو افکار که د زمانې په کړلېچونو کې په تېره هم واچول شي، نو د شنه کېدلو او غوړېدلو امکانات يې د هر او د تل لپاره به د وخت او زمان په سرو منګولو کې د سرو

جنډو په څېر ورېږي او وځلېږي، ځکه تاريخ پر هغوی باندې د صحت مهر لګولی دی او تر پايه پورې به د مهربانۍ مور په شان په خپله پسته، خو له حوادثو څخه په ډکه غېږ کې ځای ورکړي. هېڅ ډول بې بنسټه توروونه به د هغوی پر ورين تندي باندې د مړو ايرو ګرد هم ونه شي پاشلی او دا ځکه چې دا د خلکو مال دی او د هغوی پرون، نن او سبا پورې تړلی دی، نو ځکه يې له لاسه هم نه ورکوي او د بلې ډيوې غوندې يې وړانګې لاپسې خورېږي، تر پولو او سرحدونو څخه اوړي او د ځمکې د کُرې د هر ګوټ تيارې رڼا کوي. دا د شعري نړۍ يو اړخ دی.

ددې په مقابل کې زموږ د معاصر شعر او ادب په ځوانه ادبي پروسه کې منفي تمايلاتو او بېګانه پديدو، نه يوازې زموږ نوی او مترقي شعر او ادب خوړ او ښکلی نه کړ، بلکې خپل ناولی سيوری يې هم پرې وغوړځاوه.

د هر ملت د مترقي ادبياتو په بهير کې منفي تمايلات ددې سبب کېږي، چې د هغې دورې ادبيات په موقتي توګه په ولس کې تجريد کړي او د هماغې ادبي دورې جريان د بې لارۍ لور ته سوق کړي. د دې لپاره چې زموږ ځوان شاعران او اديبان د بېګانه پديدو ښکار نه شي او د هغوی له پيروۍ څخه ځان وژغوري، نو بايد د سبا په هيله د خپل شعر په بڼ کې بې مېوې نيالـــګی کېنئنوي او بايد د هغه چـــا په شان هم نه

شي چې د اوبو په ډکه وياله کې د تېرېدلو لپاره يوازې څو لوټې وغورځوي او يو ځلې پرې تېر شي، خو د دويم ځل لپاره نه دده په درد خوري او نه هم د نورو لاروﻳانو!

په هر حال مهمه خبره داده چې د «درفش جوانان» نشراتي موسسې تقريباً د خپل (۸) کلن نشراتي کار په ترڅ کې د لومړي ځل لپاره د يوې ځانګړې پښتو مجموعې د خپرېدو لپاره تکل کړی دی، نو ځکه يې دغه کار د ستاينې وړ بولو.

موږ چمتو يو چې په راتلونکي کې ډېر ارزښتناک اثار د درفش جوانان د نشراتي موسسې د مسوولينو په واک کې ورکړو، څو يې دغه موسسه په خپل وخت کې د مينه والو خدمت ته وړاندې کړي. همدا راز د دې مجموعې د ترتيبوونکي ځوان شاعر اسمعيل زيار ګټور بولو او د نېکو هڅو پلوی يې کوو.

په مينه

محمد نبي صلاحي

د هغو شاعرانو لنډه پېژندګلوي چې په دې شعري جونګ کې شامل دي:

ګڼه	نوم	د زېږېدو کال	د زېږېدو ځای
۱	عبدالمالک بېکسیار	۱۳۴۰ل	میدان وردګ
۲	الله داد روښان	۱۳۴۴ل	ژوب
۳	کریمه لمبه	۱۳۳۹ل	کونړ
۴	اختر خوشال	۱۳۴۵ل	جنوبي پښتونخوا کوېټه
۵	صفیه صدیقي	۱۳۴۲ل	ننګرهار
۶	محمد ریاض	۱۳۴۳ل	پېښور
۷	ممتاز	۱۳۴۵ل	کونړ
۸	نادیه مینه	۱۳۵۱ل	ننګرهار
۹	فیروزشاه	۱۳۴۵ل	سوات
۱۰	صدیق الله بدر	۱۳۵۲ل	ننګرهار
۱۱	محب الله خپلواک	۱۳۴۹ل	کونړ
۱۲	زهره څپه	۱۳۵۱ل	میدان وردګ
۱۳	محمد یوسف قدردان	۱۳۴۳ل	جنوبي پښتونخوا پښین
۱۴	جمشید	۱۳۵۰ل	کونړ
۱۵	علم	۱۳۴۳ل	غزني
۱۶	پلوشه ساپۍ	۱۳۴۳ل	لغمان
۱۷	تېمورشاه بهار	۱۳۴۳ل	جنوبي پښتونخوا لورلايي
۱۸	عطامحمد	۱۳۵۰ل	کونړ
۱۹	عبدالله پانوس	۱۳۴۹ل	کونړ

۲۰	شفیق احمد بدر	۱۳۴۹	جنوبي پښتونخوا-لورلايي
۲۱	ساجده عبدالله	۱۳۴۹ل	لوګر
۲۲	حبیب الرحمن قربانخېل	۱۳۴۸ل	غزني
۲۳	عبدالغني مبارز	۱۳۴۲ل	جنوبي پښتونخوا-لورلايي
۲۴	محمدظفر تنہی	۱۳۴۹ل	خوست
۲۵	ملوک هوس	۱۳۴۵ل	باجوړ
۲۶	فیض محمد شهزاد	۱۳۴۲ل	پښین
۲۷	ظاهرشاه ظاهر	۱۳۴۹ل	کونړ
۲۸	احمد تکل	۱۳۴۳ل	وردګ
۲۹	فریده هوډ	۱۳۴۰ل	ننګرهار
۳۰	سرزمین اسرار	۱۳۴۳ل	سوات
۳۱	ملالۍ ساپۍ	۱۳۴۵ل	کاپیسا
۳۲	فیض محمد تصور	۱۳۴۵ل	کونړ
۳۳	عطیه افق	۱۳۴۴ل	کندهار
۳۴	امان الله غلجی	۱۳۴۵ل	ګومل
۳۵	عالم زیب	۱۳۴۶ل	سوات
۳۶	لعل پاچا	۱۳۵۰ل	ننګرهار
۳۷	محمدقاسم هیله من	۱۳۴۰ل	ننګرهار
۳۸	لاهور ټکر	۱۳۴۰ل	خوست
۳۹	شفیقه رڼا	۱۳۴۰ل	کندهار
۴۰	اسمعیل	۱۳۴۶ل	لغمان

ملت

 څنګه په سوچو یې کړم ناز دې له خندا سره
جوړ له لوړو غرو یې کړم ناز دې له خندا سره

نن چې د اغیار پلو، سترګو کې موسکی شولې
دود د سپېلنو یې کړم ناز دې له خندا سره

څېرې ګرېوان، وینې مې خپل، پردی، اشنا او یار
شمار په لېونو یې کړم ناز دې له خندا سره

سرې سترګې مې نه ګورې، نښه د عمرو شوګیر
ډوب په نیمو شپو یې کړم ناز دې له خندا سره

هېڅ په خود کې نه یمه، ګرځم بېګانه له ځان
خدایږو د پردو یې کړم ناز دې له خندا سره

څه چارې دې وکړې را، ورږم چې ناز د کس ناکس
څنګه بې پښتو یې کړم ناز دې له خندا سره

اوس نو راته خانده ته، څو چې دې هوس کېږي
سر په زنګونو یې کړم ناز دې له خندا سره

دا په بېکسیار باندې، ستا منت د عمر شو
ګډ په غزلو یې کړم ناز دې له خندا سره.

عبدالمالک بېکسیار

غزل

راګوري چې قدم ږدمه په څوکو د ازغو
پرهر د زړګي سم ږدمه په څوکو د ازغو

سپرلیه چې بیا نه کړې ګل په وینو کې غرقاب
ورځمه پرې قسم ږدمه په څوکو د ازغو

چې هر واري درګورمه اشنا زخمي سینه
د ګل په څېر هردم ږدمه په څوکو د ازغو

لااوس هم په نظر ویشتلی زړه وایم چې روغ
ساده یمه ملهم ږدمه په څوکو د ازغو.

رقیبه د ارمان څلي ته څېرېم بېکسیار
خپل ژوند کې یو وخت هم ږدمه په څوکو د ازغو

عبدالمالک بېکسیار

د خیال په څنډو

ګوره زړه د خیال په څنډو مه زانګه
هسې د وصال په څنډو مه زانګه

ستړی تصور مې درختی نه شي
بس نو د هلال په څنډو مه زانګه
غېږ کې به دې خدایږو که څوک ونیسي
هسې د وبال په څنډو مه زانګه
ځنډ به دې نظره وهي ګرد غوندې
ګلې د مسال په څنډو مه زانګه

روغ یې بېکسیاره کړې په مړو حساب
ډېر د چاپېریال په څنډو مه زانګه.

عبدالمالک بېکسیار

د هوس په شونډو

تا د سرو ګلو په ساحل کې
د وږمو په اوږو
سرې تلې ایښې نرمې
او د غوټو په ژبه
د ځپو مستې نغمې
تکرار وي په ناز ناز
او
د انکار په سترګو برندې برندې
ګوري اوبه اوبه
مینو زړو کې
د سترو هیلو پښېمان جهیل ته
او لکه شوې چې وي
د خوشالو جام له ازله یو د تا په برخه
په لاهو شوو
باندې خاندې د هوس په شونډو

عبدالمالک بېکسیار

غزل

ناست یم غمزده نن د اشنا غزل لیکم
ګورم یې تصویر ته په ژړا غزل لیکم

د مینې کور ودان و په کې ګرځېدم خوشال
اوس وران د مینې کور شو چې تنها غزل لیکم
په ښار کلي کوڅه کې پسې ګرځم شاوخوا
وفا نه شته مجبور یم په جفا غزل لیکم
ته زما د سترګو تور او د زړه سر یې دلربا
له تا مې ګیله نه شته په دنیا غزل لیکم
ګرېوان مې تراټې شو په اوښکو باندې لوند
په سرو ګلو ژړېږم په ژړا غزل لیکم

اخر به پرې یادېږم زه روښان دلته ضرور
پر وخت د زنکدن باندې چې ستا غزل لیکم.

الله داد روښان

امن او جنګ

باز: زه يو سور شهباز يمه لوړ په پرازونو کې
تـه سپينه کوتره يې کښـته په سيلونو کې

کوتره: ګرځمه په تـړو کې پل په اسمان وينم ستا
ځکه اوس پرواز کوم زه په دې دښـتونو کې
زه ياغي کوتره يم هېڅ څوک مې نيوى نه شي
ځکه الوتل کوم لوړو غرو رغونو کې

باز: دا خوني پنجه به زه ستا په وينو سره کړمه
بيا به الوتل نه کړې هېڅکله په غرونو کې

کوتره: زه د سولې لور يمه لوړ مې دى ارمان همېش
څوک چې ځغلي ما پسې مري به ارمانونو کې

باز: امن امن څه کوم امن د بېوسو کار
زه خو هغه باز یمه ځای مې دی په غرونو کې

کوتره: ډېر په ځان مغرور یې ته، سر په سر سرونه شته
چا چې سوله نه غوښته وسول په اورونو کې

باز: هر څو که نعرې کړې ته نعرې دې څوک نه اوري
لاړه به له مانه شې ته په اسمانونو کې

کوتره: واوره ای روښانه ته، زور او ظلم پای لري
زه د امن چغې کړم ټولو ولسونو کې.

الله داد روښان

د وطن مینه

چې په درد د خپل وطن هرڅوک سوزېږي
ژوندي پايي که ظاهر کې فنا کېږي

چې مين وي د وطن په کاڼو، بوټو
قرباني، ته د فرهاد غوندې درېږي
چې شهيد شي د وطن په خدمتونو
نوم يې تل په تاريخونو کې ځلېږي
سزاوار د دغې مينې هغه څوک دی
چې په مينه د وطن سر نه تېرېږي
د وصال شپه کې شهيد تابوت چې راوړي
مېړنو کې قهرمان اتل يادېږي

کريمه به قهرمان شعرونه ليکم
اتلوالـه اتلانو ته رسېږي.

کريمه لمبه

بې ننګ زړګي ته

زمـا ملګـري د پنجـاب پـه زولنـو کـې پراتـه
بې ننګ زړګيـه ستا فکرونه شونډو سرو کې پراتـه

شـونډې بـه څـه کړم چې د خپلـو خلکـو وينې وينم
پښـتنې خوينـدې سـر سـرتورې بـې پړونـې ويـنم

زمـا د خوينـدو عزتونـه د بـل پـه پښـو کـې پراتـه
بې ننګ زړګيـه ستا فکرونه شونډو سرو کې پراتـه

چـا چې پـه ژوند کـې يـو ارمـان د ازادۍ درلـوده
د پښــتونخوا د لــوی وطــن د خپلــواکۍ درلــوده

هغه ملګري بې کفنه هديرو کې پراته
بې ننګ زړګيه ستا فکرونه شونډو سرو کې پراته

څوک چې په خپل ښکلي وطن کې د بل چا نوکر وي
په خپل شتمن وطن کې وږي له هر څه نهر وي

وایم د هغو دي هر څه په جنګېدو کې پراته
بې ننګ زړګيه ستا فکرونه شونډو سرو کې پراته

اختر خوشال

غزل

ستا د حسن تقاضې دي شي به تېرې
دا ځو ورځې دې نخرې دي شي به تېرې

دا بې تاجه پاچاهي به دې په شا شي
د غرور دې دا ځو شپې دي شي به تېرې
په ژړا او په فرياد درته شوم ويلې
هر نفس کې مې ګيلې دي شي به تېرې
افغان سر مې سرو ګوليو ته ټيټ نه شو
خير که تا ته مې سجدې دي شي به تېرې
ساقي مستې پيالې ورکړه چې نشه شي
د خوښۍ يې دا شېبې دي شي به تېرې

ستا ښکاري سترګې مې ښکار کړې زه خوشال يم
دا د مينې مرحلې دي شي به تېرې.

اختر خوشال

د حیا په اور

د یو اختر په ورځې
له انتظاره لرې
سترګه په سترګه شولو
ما خو هم ستا په سترګو
خواږه، خواږه خیالي خوبونه لیدل
په دواړو سترګو کې مو
د زړه درزا جوته
خو!

زما له بده بخته
دونه حیا په پښتنه غېږه کې
بېواکه ونغښتله
هله مې سترګې د حیا له اوره
لکه د شمعې ویلې شوې اوښکې
پر ځمکه پرېوتلې
پرهر په زړه پاتې شو
ځکه مې تاته د اختر د ورځې
مبارکي ونه ویل!.

صفیه صدیقي

د مینې دنیاګۍ

همدا چې په سینه کې مې غمونه نه ځایېږي
د سترګو په کاسو کې مې اورونه نه ځایېږي

ګرېوان اختیار بایللی مې سیلو ته دی د اوښکو
ماشوم زړه کې مې خدایږو دا رنځونه نه ځایېږي

رېباره یار ته وایه چې د خدای لپاره راشه
محل کې مې د مینې پېغورونه نه ځایېږي

تصویر د چا د عشق مې تصور کې ځای پر ځای دی
دا ځکه مې په سر کې نور فکرونه نه ځایېږي

که سل راته عالم د لېونو په سترګه ګوري
د مینې لېونتوب کې مې عقلونه نه ځایېږي

دا ولـــې مـــا پـــه مينـــه کـــې ملګـــرو ګرمـــه بـــولئ
ربښـــتينې دنيـــاګۍ کـــې مـــې رســـمونه نـــه ځـــايږي

پـــرون چـــې مـــې اشـــنا راتـــه وعـــده د ديـــدن راکـــړه
د زلفـــو پـــه کمڅـــو کـــې مـــې ګلونـــه نـــه ځـــايږي

چـــې مـــاتې هتکـــړۍ مـــې کـــړې د مينـــې پـــروا نـــه شـــته
خـــاطر د لېونـــو کـــې مـــې جبلونـــه نـــه ځـــايږي

ســـرخي ويـــنم شـــفق کـــې دا يـــې زړه پـــه مـــا ســـېزلی
پـــه شـــعر د صـــفيې کـــې نـــور غمونـــه نـــه ځـــايږي.

صفيه صديقي

د خزان غېږ

تا چې یادومه نو ګرېوان په اوښکو ولامبي
یاره انتظار کې دې هجران په اوښکو ولامبي

واخله ژونده واخله ستا خوښي شه مبارک درته
پرېږده چې سینه کې مې خپګان په اوښکو ولامبي

دې زاړه ګوګل کې دې زړې زړې کیسې پرتې
ځواني شئ ای هیلو چې حیران په اوښکو ولامبي

تا به په ګرېوان یا د وربل له پاسه وساتم
پټ په زړه کې ښه یې چې ګلان په اوښکو ولامبي

پرېږده چې مې مینه د هر چا په زړه کې وغورځي
پرېږده حسرتو کې مې اسمان په اوښکو ولامبي

پرېږده چې دا څیرې ګرېوان نور هم پسې څیرې کړم
څو سوي ګوګل کې مې ارمان په اوښکو ولامبي

ګل د پسرلي وم د خزان په غېږ کې مړاوی شوم
پرخه د سهار شه چې خزان په اوښکو ولامبي.

صفیه صدیقي

کله نا کله

په زړه کې د ليمو چې اوسېدې کله نا کله
د اوښکو په باران به لمبېدې کله نا کله

که هلته به ځای نه و د زړه کور کې به مېشته وې
توپان کې د اهونو ورکېدې کله نا کله
ارمان چې دې د هجر تورو شپو ته تنها پرېښوم
که نه زما ترخنګ به سوځېدې کله نا کله
شي شپه په سودا تېره او سپېدو ته مې نظر وي
په سترګو کې چې هلته خندېدې کله نا کله

اشنا چې مې منلې جفا ګانې خپه نه وم
له هجره به مې اوښکې بهېدې کله نا کله.

صفيه صديقي

د محبت ګلونه

مالي ګلونه کره
په هغو زړونو کې چې
د شاړو دښتو په شان، وچې سپېرې پرتې دي
په خبر د کاڼو دي، دوی چې الفت نه پېژني
د دغو کلکو زړونو، ددې سپېرو ډاګونو
هوا بدله کړه ته، فضا بدله کړه ته
ورته رڼا وبښه د رنګارنګ ګلونو
بیا به یو لاس شو سره
کاڼي به وچوو موږ
د هغو زړونو شاړو دښتو ته به
د محبت له ویالې، اوبه په لپو راوړو
بیا به خړوب شي هغه
په کې به وټوکېږي
د محبت ګلونه.

صفیه صدیقي

تپوس

ستړګو نه دې وپوښته دا کتل څه دي؟
غشي په ګوګل زما سر په سر ويشتل څه دي؟

ستا د محبت په تور ښه شوه چې تورنه شوم
سترګه د سبا ښه يم اوس نو پټېدل څه دي
چا ويلې چې ستا د عشق، ګل راشوکوی نه شم
سر په سر ګلونه مې ياره په وربل څه دي؟
رنځ د خوږې مينې دې پټ په زړه کې ساتمه
اوښکو ته حيرانه يم داسې وير کول څه دي؟
پرخه شومه پرېوتم پښو ته دې اشنا پرون
خاورې شوم ايرې شومه اوس دې نو ژړل څه دي؟

زړه د صفيې درته پټې دعاګانې کړي
لوړ همت مې لوړ ښه دی جار باندې ويل څه دي؟

صفيه صديقي

د سولې لمر ته

ته راته خاندې خاندې
شونډې موسکۍ دې وینم
دا ستا په سترګو کې یو زېری د خوښۍ وینمه
ښايي چې ماته يې پيغام راوړی
ښايي چې ماته يې د اوږد وير انجام راوړی
که نه خو دا سترګې غمجنې وي تل
که نه خو دا زړګی غمجن و مدام
که نه خو جنګ و تل جګړه وه
د ګوليو ډارونکی غږ و
که نه خو وير و تل ماتم و او ژړاوې به وې
تل به ځوانان په وينو رنګ و دلته
تل به وې بورې او وير جنې ميندې

دلته وې کونډې یتیمان بې شمېره
دلته خوښي
دلته خندا
هېڅ نه وه
اوس چې ته خاندې، خاندې
شونډې موسکۍ دې وینم
دلته د جنګ ورځې ختمېږي نورې
ځکه ددې وطن د مور په غېږ کې
هر څوک چې وینمه په شونډو یې
د سولې نغمه
خوره، خوره ښکاري.

صفیه صدیقي

غزل

ګـــران د بېلتــــون راتـــه وختونـــه ښـــکاري
پـــــر زړه زمـــــا ســــوي داغونـــه ښـــکاري

دا ســــــتا د مينــــــې د خـــــاطر لپــــاره
ماتـــه خارونــــه هـــــم ګلونـــــه ښـــکاري

خــدايږو يـــوه کـــه مـــې ارزو پـــوره شـــي
د حســــن نيـــت کـــه فرېبونـــه ښـــکاري

چـې پـه کـې سـتا دښـکلا ذکـر راځـي
ځکـه خـوارږه مـې ټـول شـعرونه ښـکاري

چــې نظــر وکــړم لېــونۍ مینــې تــه
خوشــې عبــث راتــه خوبونــه ښــکاري

چــې وړي دیــدن اوس د اغیــار کلــي تــه
خــاورې بــه خــود زمــا امیدونــه ښــکاري

نراشــه ورشــه د یــادونو چــم تــه
څــه دې پــه زړه کــې نــن خیالونــه ښــکاري.

محمد ریاض نراش

کسات

زه د ارزو په مخ
د زخمي ژوبل شهيد شوي احساس
له نا اميده او نا ښادو
وينو
يو څو خالونه کېږدم
خو ته حسرت يې
د غرور په الماسينو نوکو
د چا د مکر د تسل لپاره
بې لوره وشپېلوي
بيا د خيال
د ناوې

سپېرې، زړې ډولۍ ته
په کوم نظر وګورې
او په کړس، کړس وخاندې
خو
رنګ دې ژېړ شي
ژړغونې شې ته!

ممتاز

د اور څپې

ما د لمرین حسن د اور په څپو
د پېغلو، پېغلو او ناښادو هیلو
د بې درملو نامرادو ارمانو په خاطر
لکه
لیتکی
ځان ډوبول غوښتل
خو
د بې لورې
او بدنامې بوډۍ
د تورې شپې بچیو
زموږ په کلي
د سکروټو باران ووراوه
او
ان کوڅه کې
د حسرت په څاڅکو وڅڅېدم.

ممتاز

د لېمو په لار

پــه مینــه کــې مجنــون شــه د فکــرو پــه لاره مــه ځــه
منصــور شــه ابــدي شــه د شــېبو پــه لاره مــه ځــه

د سرو شونډو موسکا شه په هوس، هوس مې ښکل کړه
احساســه لېونیــه! د لېمــو پــه لاره مــه ځــه
د شمعې څنګ کې کېنه ژوند کول ورځنې زده کړه
پتنګــه ځوانیمرګــه د لمبــو پــه لاره مــه ځــه
قــدم ګــوره پښــتون بړده چــې ګــودر د پښــتنو دی
غــرور‌ه! مــاتوي دې د پــردو پــه لاره مــه ځــه
د مینــې ســرو لمبــو تــه لــه تکــل ســره رادانګــه
تنکیــه! ګلالیــه د نخــرو پــه لاره مــه ځــه

خفــه نــه شــې ګرېوانــه زړه حــره د قلنــدر ده
غمونــه چــې راتلــه نــو د ګیلــو پــه لاره مــه ځــه.

ممتاز

د حسرت شغلې

کله منزل کله ډیوې وسوزي
کله شفق کله سپېدې وسوزي

د حیرت تاو کې د حسرت د شغلو
کله لمبې کله ایرې وسوزي
فطرت یې سیزي د غربت په لوګو
کله نصیب کله وعدې وسوزي
حسنه! چې تا په مړو کتو ووینې
عشق اورین شي ارادې وسوزي
د وخت نادودو کړم لوګی غرور ته
کله مې سر کله پښې وسوزي
چې د حسرت د خیال کوڅې ته درشي
زما د ذهن زلزلې وسوزي

د احساس سترګو کې تکذیب تهذیب شي
تالو مې وچ شي او ګیلې وسوزي.

ممتاز

غزل

د درد په هر یو تال کې مې ښکاره شه ته اشنا
ستي ستي زړګي ته مې نغمه شه ته اشنا

د تا د یاراني غمونه ډېر لرم په زړه
لیدو ته یې لېږ شان په تماشه شه ته اشنا

نشه د میو شرم کړي نشو نه ستا د عشق
د زړه د عشق دېره کې مې مېلمه شه ته اشنا

د مینې په انګار زه مینه اوړم ستا په عشق
امید او ارمانو ته مې اسره شه ته اشنا.

نادیه مینه
۱۸/۸/۱۳۶۶

د زړه درد

د زړه درد مې لاړیاتېږي حیرانېږم
له دې خپلې بې خبرۍ نه، نه خبرېږم

ستا د زړه د تور توپانه نه ډارېږم
زه پښتون یم د ننګ اور کې خوشالېږم

د خپل وار چې منتظر وم وار زما دی
او زما د وار نه ټول جهان اګاه دی

ما کلونه ستا تر جبر لاندې تېر کړل
تا بچي مې د اولس يتيمان ډېر کړل

ولې تا د پښتون دا روايت هېر کړل
دښمنانو کله هم پښتانه زېر کړل؟

ګورئ ورونو دی چې نن زما په خوا دی
ده ويل به دا کافر د پښتونخوا دی

نن زړګی مې د پښتون په درزېدو دی
چې له خوبه مې هر ځوان په ويښېدو دی

له وطنه مې دښمن په تښتېدو دی
کړئ پرې چغې اباسين په خندېدو دی

په چمن کې چې هر ګل يې په خندا دی
ای فيروزه دغه ښکلی وطن ستا دی.

فيروزشاه

غزل

بخت مې د مينې هسې خوار وينم
اغيار په څنګ کې چې د يار وينم

زړه په ګوګل کې ناقراره شي لا
يار مې په لار چې د اغيار وينم

هر څه به تېر شي خو زما زړګيه!
خير که خندا د عشق په دار وينم

لکه بلبل د ګل په مينه باندې
مدام سينه کې د ګل خار وينم

بدره! دا ستا د اميدونو کور کې
د سرو ګلونو سور بهار وينم.

صديق الله بدر
۱۳۶۶ جدي

د زړه خبرې

چې راته کله کړي په خوله خبرې
ما ته معلومې شي د زړه خبرې

ورو کی نه یم چې به هېره شې ته
هېر به دل تل وي د واړه خبرې

وړی دا ستا د مینې مور به نه شي
مینه کې نه کړم د ماړه خبرې

وایم چې تل وای خوا په خوا راسره
چې مو کولای د هر څه خبرې

مین زړګی چې راته نه ژړوي
بدره مه کړه د بېلتانه خبرې.

صدیق الله بدر
۱/۱۰/۱۳۶۶

غزل

زه چې شرابي يم له نشو سره ملګرى يم
يم چې مين شوى شونډو سرو سره ملګرى يم

ماته د دوزخ د لمبو څله يادونه کړې
دلته د جانان د مخ شغلو سره ملګرى يم

لار د ژوندانه مې له غمونو سره ستړې ده
ځکه تل د ژوند له اندېښنو سره ملګرى يم

ځم چې د ساقي د حال پوښتنه خو هم وکړمه
تل يې له نشو ډکو جامو سره ملګرى يم

راز زما د مينې چې په زړه کې تل ساتي بدره
هسې له راز ډکو زمانو سره ملګرى يم.

صديق الله بدر

غزل

د حسن تال ته ورختمه زنګېدمه په کې
د ګړنګونو به لوېدمه مګر تلمه په کې

د چا په ناز خندا خرد له مانه لاس واخیسته
د جنون اور کې سوزېدمه اوسېدمه په کې

د زړه په وینو ګوره هسې اوښکه ځان بدلوي
د ګرېوان ډنډ کې ډوبېدمه ورکېدمه په کې

د هجر ګوتو یې زما د زړه ارمان ځیرې کړ
سر په صحرا به ګرځېدمه کړېدمه په کې

ساقي پیالې دې ډکوه چې نن یې وار راغلی
ډېر یې په تمه تاوېدمه ځورېدمه په کې

دا ستا د عشق په سوزونکي اورنۍ بټۍ کې
لکه نینه به جګېدمه لګېدمه په کې

دا د ارزو د شونډو سره دې چې پرهر ښکلوي
د حسرت اوښکې پاکومه خندومه په کې

ستا د رخسار او اننګو له قاروني خزانې
خالي کچکول راووتمه ژړېدمه په کې.

محب الله خپلواک
۴/۳/۱۳۶۶

غزل

اسـمان تــه زه د خیـــال پــه ســر درو کــې وخــتم
سـپین مـخ تـه د اشـنا چـې پـه کمڅـو کـې وخـتم

تــوبې خـو مـې زاهـد تـه لـه پخـوا نـه وې وېسـتلې
تقــدیر دی چـې پــه لیکــه د پیــالو کــې وخـــتم

پښتو غیرتي هوډ به مې هېڅ وخت تغیـر ونـه کـړي
منـــزل تـــه کـــه پـــه څوکـــو د چـــړو کـــې وخـــتم

قسمت که مې ښه بولئ نو له دې نه بل څه نه شته
بـــس دا چـــې پـــه نامـــه د پښـــتنو کـــې وخـــتم

د حسن په زنځیر چې نن د عشق زندان کې بند دي
محبـــه! نـــور نـــو هغـــو لېونـــو کـــې وخـــتم.

محب الله خپلواک
۱۳۶۲ل کال

غزل

زما د هیلو سره ګلان بیا په خندا ښکاري
ځکه رقیب بیا په غمو کې په ژړا ښکاري

خمونه تش جامونه تش دي د یارانو زموږ
ځکه خو ورانه میخانه نن خوا په خوا ښکاري

کله چې کېږدي په چمن کې قدم مینه زما
د ګل په ښکلو ښکلو سترګو کې حیا ښکاري

نن مې په لاس کې د ساقي پیاله د مې ولیده
ځکه شراب راته جامو کې په نڅا ښکاري

کله چې ګورم د اشنا سترګو ته مینه باندې
په کې امید او سور ارمان مې د سبا ښکاري.

زهره څپه

غزل

یو وار مې ته په مړوندو ویده که
بیا مې په خاورو او اېرو ویده که

زه د مودو په لمرو سوی یمه
ته مې د زلفو په کمڅو ویده که
زه د ګلشن ګلونه نه غوارمه
خزانه ته مې په اغزو ویده که
ګوندې رباب مې ستا کې درد در قرار
مطربه لږ مې په نغمو ویده که
ولې دې لرې کړم له ځانه څخه
لږ مې په خپلو زنګنو ویده که

زه قدردان پاس په هوا چې راغلم
ما لکه زېری په بڼو ویده که.

محمد یوسف قدردان

غزل

چې د وینو مې ښکاره سره فوراه شي
غیر ددې نو ای دلبره څه چاره شي

دا پرهر دې په تصویر کې د خیالونو
که د هیلو غوټۍ خاندي راښکاره شي

ای د مینې رقیبانو ځان ته ګورئ
دا کارونه به د خلکو تماشه شي

ښه شوی چې وي تیر کې د اهونو
رنځېدلی، در په در او اواره شي

چې ښکاره شوه زما اوښکو کې شوه پټه
ارمـــاني يمـــه ترڅـــو چـــې دوبـــاره شـــي

صـبر نـه لـرم پـه عشـق کـې نـه پـوهېږم
پـه دې کـار کې مې زړګی پـاره پـاره شي

کـه تـه يـو ځلـې نظـر وکـړې دلبـره!
د جمشـيد ځـای بـه تـابوت نـه ګهـواره شي.

جمشيد

۲۱/۱۰/۱۳۶۲

پښتنې انداز

ستا که په وعدو پسې وعدې نه وای
جوړې به د اوښکو قافلې نه وای

ما به بې شک هله بل نیولی وای
یار مې که ولاړ منګولې سرې نه وای

خیر که ستا د عشق په اور کې سوی وای
بل که د اغیار په اشارې نه وای

ژوند به حوصله وخته خوړلې وه
ستا دغه ترخو کې که خوږې نه وای

ما به درته هله برند کتل کاوه
ستا که هر انداز د پښتنې نه وای.

علم

غزل

اخلـــو بـــه قـــدم د اور پـــه مـــخ بـــه ځـــو
نـــه بـــه كـــوو غـــم د اور پـــه مـــخ بـــه ځـــو

ســـتورو تـــه بـــه ګـــورو لنـــډوو منـــزل
نـــه بـــه كـــوو دم د اور پـــه مـــخ بـــه ځـــو

وايـــو بـــه ملګـــرو دا يـــوه او بـــس
كـــور تـــه د صـــنم د اور پـــه مـــخ بـــه ځـــو

ځـــو بـــه د منـــزل تـــر رســـېدو پـــورې
اخلـــو بـــه قســـم د اور پـــه مـــخ بـــه ځـــو

پـــوه كـــه مـــې پښـــتون اشـــنا پـــه دې نـــه شـــو
ســـوځو بـــه قلـــم د اور پـــه مـــخ بـــه ځـــو.

علم

غزل

ستا کـه د زلفـو سلسـلې خـورې ورې پرتــې دي
دلتـه لـه غـم نـه ډکـې شـپې اوږدې اوږدې پرتـې دي

راشـه تـه وګـوره د زړه خونـه چـې څـه دي پـه کـې
ډېـرې خبـرې او ګيلــې نــوې زړې پرتــې دي
ټــول اميدونــه شــول بـدل پــه حســرتونو بانــدې
ځکـه مـې اوښـکې پـه ګرېـوان د ميکـدې پرتـې دي
مـا سـره څـه دي ای رقيبـه نـور مـې مـه ځـوروه
ستـا د کـردو مـې پـه زړګـي ډېـرې ترخـې پرتـې دي
کلـه چـې راشـمه لـه خـوده بـې خـودۍ دنيـا تـه
بـس هـره خـوا کـې خوشـالۍ دي او مـزې پرتـې دي

دا ابتـــدا ده د منـــزل لاانتهـــا چيـــرې ده
د يـار درشـل تـه خـو لا ډېـرې ورځـې شـپې پرتـې دي.

علم
۳/۲/۱۳۶۶

پښتنه مینه

د زړه محفل کې مې ستا مینه په نښا ښکاري
ځکه ویجاړه راته دا ښکلې دنیا ښکاري

ستم جفا دې د زړه کور راته پخوا وران کړی
که راته خاندې ما ته هم ظلم، تعدا ښکاري
هر دم مې هیلې ارزوګانې د زړه کور کې ګرځي
په هرې هیلې کې قسم دی چې نوم ستا ښکاري
که د حسرت اوښکې په مخ مې بارانونه جوړ کړي
ما ته د یار په درد او غم کې لادوا ښکاري
د زړه قطرې مې ستا د مینې ناکردو ته ورکړې
زخمي زخمي زړه ته مې دا مینه شفا ښکاري

د پښتنې مینې د ننګ او پت ساتو په خاطر
د پلوشې مینه کې یو جهان حیا ښکاري.

پلوشه ساپۍ

د کاکاجي صنوبر حسین د غزل په اقتضا

غزل

بیـــا کـــه مـــې لـــه زړه وتـــې چغـــارې دي
خـــدايږو چـــې د مینـــې داســـې چـــارې دي

زړه چـــې مـــې زخمـــي شـــو د جفـــا پـــه تېـــغ
ښـــکاري چـــې دې ســـترګې لاخونکـــارې دي

کلـــه بـــه یوځـــل هـــم خطـــا ونـــه کـــړي
دا پښـــتني ســـترګې حیـــا دارې دي

تـــه راشـــه د اوښـــکو قافلـــه ګـــوره
ســـتا راتلـــو تـــه ناســـتې انتظـــارې دي

زه خـو سـتا د عشـق څپـه کـې خوښـه یـم
ځکـــه اند ېښـــنې رانـــه فـــرارې دي

هم چې مې په سترګو کې ستا عشق ساتم
دې کـــې د ښـــتو ســـپېڅلې لارې دي

کـــړی مـــې تکـــل د مینـــې لار کـــې دی
خیـــر دی پلوشـــې تـــه کـــه دشـــوارې دي.

پلوشه ساپۍ

دا کور یوازې ستا دی

ما ستا په سترګو کې دنیا ولیده
د مینې دنیا
د هیلو کور مې په کې جوړ کړ
ستا عشق په کې مېلمه و
او مېلمه به مې ساتلو
ما ویل چې
دا مېلمه مې خفه نه شي
دنیا به مې د مینې ونړېږي
خدای مه کړه
چې کورګی دا ستا د مینې
ویجاړ شي په غمونو

دردونه ژړاګانې به ترې واخلم
بس ته په کې مېشته شه
دا کور زما د هیلو
ستا د مینې ستا د عشق دی
یوازې ستا پښتونه!
ستا پښتو زما حیا ده
بس ته په کې اوسېږه
دا کور یوازې ستا دی.

پلوشه ساپۍ

غزل

وختــه تــا لــه ورځــو شــپو ســره اشــنا کــړم
تــا د ژونــد لــه تقاضــو ســره اشــنا کــړم

مــا یــوازې مســافر ګڼلــو ځــان خپــل
مســافت لــه قــافلو ســره اشــنا کــړم
هســې مــا بــه بــې مقصــده قــدم واخیســت
خــو تــاریخ لــه فیصــلو ســره اشــنا کــړم
پــه خپــل خیــال بــه مــې هــدف ځــان تــه نــږدې کــړو
اوس منــزل لــه فاصــلو ســره اشــنا کــړم
کــه هــر څــا مــې لار جــدا کــړه جــدا نــه شــوه
اخیــر وینــې لــه نســلو ســره اشــنا کــړم
چــې کیــدې پــه کــې خبــرې ســتا د حســن
عشــق لــه هغــو محفلــو ســره اشــنا کــړم

زمــا بهــار پــه قــابو خپــل نــه دی خپــل زړه هــم
وایــه خنګــه سلســلو ســره اشــنا کــړم.

تیمورشاه بهار

د وطن هجر

چې افغان له بل افغان نه جدا کېږي
د نفاق ډېوه به نوره هم بلېږي

نو راځئ ورونو راځئ چې سره یو شو
په بېلتون باندې وطن ټول خرابېږي

د ورورۍ لاسونه ورکړئ وطنوالو
په ورورۍ باندې هر څه زموږ جوړېږي

بل د جنګ لمبې د عشق په اوبو مړې کړئ
د ژوندون جرس په دغه ښه غږېږي

دغه خوږ وطن ته راشئ عطا وایي
چې دا خوږ وطن په هجر کې کړېږي

عطامحمد

غزل

د زلفو تسلسل کې چې تیارو ته رسېدم
په جګو تیټو لارو امیدو ته رسېدم

دا ټول ښایسته چمن شولو زما په وینو رنګ
چې زه کله دا ستا د زلفو غرو ته رسېدم
مات نه شولو نن مرګه دا زما پښتني هوډ
قاصده په همت خپلو وعدو ته رسېدم
ماځان کړلو پیدا ستا د ښایست په تصور کې
پیدا مې نه کړې ته که زولنو ته رسېدم
په اور د جدایۍ شوله ځواني زما لوګی
په طمع د وصال وم سرو لمبو ته رسېدم

اشنا د ښایسته او د خوږې مینې له لاسه
که نه زه کله دې شاړو مېرو ته رسېدم.

عبدالله پانوس
۱۳۲۲/لیندۍ/۲۵

غزل

چې د یار په ښادۍ ښاد وي اغیار نه دی
وفادار دی ستا له مینې بېزار نه دی
دا تیارې د انتظار په ما خورې دي
که د هجر توره شپه ده سهار نه دی

خلک ولې لېونی وماته وایي
لېونو سره خو هېڅوک غمخوار نه دی
که مې ولیدې په ویښه نو دیدن دی
د خوبو دیدار حساب په دیدار نه دی

انتخاب مې د یو ګل وکړ ګلشن کې
چې یو یار لرمه بل مې په کار نه دی
د غمونو په یرغل کې شو یوازې
که بدر د خوشالۍ طلبګار نه دی.

شفیق احمد بدر

غزل

د هجــران پــه تــورو شــپو کــې مــا ژړل
پــه اهونــو اســوېلو کــې مــا ژړل

تــه د چــا شــې د رقيــب شــې کــه زمــا
ټولــه شــپه پــه دې ســوچو کــې مــا ژړل

بــې لــه هجــره څــه دی کــار د مينــانو
د وصــال پــه اند ېښــنو کــې مــا ژړل

اشــنا څنګــه بــې خبــر وې زمــا لــه حالــه
چــې پــه اوښــکو شــوګيرو کــې مــا ژړل

تــه د چــا د وربــل ګــل يــې نــه پــوهېږم
ســتا پــه يــاد ترخــو شــېبو کــې مــا ژړل.

ساجده عبدالله ميلاد

غزل

تولــه شــپه غــم د جانـــان مـــې ژړوي
تــورې ســترګې اوچــت شــان مــې ژړوي

پــه ژړا او پــه غمــو شــوه ځــواني تېــره
هــر یــو دم غــم د هجــران مــې ژړوي

د احســاس د اور پــه غېــږه کــې لــوبېږم
د یتــیم ځیــرې ګرېــوان مـــې ژړوي

تــول عــالم شــو خبــر دار زمــا لــه مینــې
چــې خبــر نــه دی جانـــان مـــې ژړوي

زمــا مینــه زمــا هیلــه زمــا ژونــد دی
ســتا یادونــه ســتا ارمـــان مــې ژړوي.

ساجده عبدالله میلاد

شاهین نظر

حسنه پـه لېمـو مـې ولـې تـه ولـې
دومـره پـه تېغـو مـې ولـې تـه ولـې

غـوځ دې کـړه نظـر رانـه شـاهین نظـر
بـس دی پـه پنجـو مـې ولـې تـه ولـې

خیـر کـه تـه برېښـنا مـې تـر نظـر شـولې
نـور پـه تهمتـو مـې ولـې تـه ولـې

مـا کـه ګناهکـار د خـم پـه غـلا نیسـي
بـس نـور پـه توبـو مـې ولـې تـه ولـې

پرېـړده د عقبـی خبـرې هلتـه کـړو
دلتـه پـه ښـېرو مـې ولـې تـه ولـې.

حبیب الرحمن قربانخېل

غزل

د زړه پــه ســر بانــدې اشــعار ليکمــه
پــه کــې ښايست ستا د رخســار ليکمه

کلــه ګلشــن کــې لــه ګلونــو ســره
زه افســـانې د ګـــل او خــار ليکمـــه
ســپېرو بــادو کــې د خــزان زه مــدام
خـــوا ږه بيتونـــه د بهـــار ليکمـــه
تــل دا ســتانونه بــه زه ســتا د جفــا
د بېلتانـــه پـــه هـــره لار ليکمـــه
شــرمېږې تــه زمــا پــه خــږو جــامو
ســتا بــه دغــه پېغــور و عــار ليکمــه

زه مبـــارز د زړه پـــه وينـــو بانـــدې
د خپــل جانــان شــرين ګفتــار ليکمــه.

عبدالغني مبارز

پسرلی شو

د وطـــن پـــه جگــو غرونـــو
نـــوی ســـاز زمزمـــه کېـــږي

د ســـیندونو پـــه موجـــو کـــې
د ژونـــدون نغمـــه تـــاوېږي

د ســـپېرو خـــاورو لـــه منځـــه
ســـره ګـــلان پورتـــه جګېـــږي

وچـــې دښـــتې شـــوې ګلونـــه
بلبـــل خـــوښ دی او خنـــد ېږي

د مرغـــــــانو کتارونـــــــه
د ګلشـــن پـــه لـــور خـــوځېږي

مصـــلحت کـــړی ګلانـــو
غـــر او ســـمه زرغـــونېږي

پـــــه بلبلـــــو بوراګـــــانو
حقیقـــــي اختـــــر جـــــوړېږي.

محمد ظفر تنهی

غزل

شـــېبې شـــېبې د اوښـــکو ورو چـــې رانـــه ځـــي
چـــړې مـــې پـــه زخمونـــو ښـــخوي چـــې رانـــه ځـــي

د نـــاز خنـــدا چـــې وکـــړي پـــه نـــازکو نرمـــو شـــونډو
غـــوټۍ د ســـرو ګلونـــو غـــوړوي چـــې رانـــه ځـــي
ویـــده ټپونـــه ویښ کـــړي چـــې د نـــاز پـــه قـــدم راشـــي
نـــرۍ، نـــرۍ پـــرې مـــالګې دوړوي چـــې رانـــه ځـــي
د هیلـــو بـــڼ مـــې وســـېړي ګلونـــه پـــه خـــزان کـــې
د ســـترګو پـــه بڼـــو یـــې رژوي چـــې رانـــه ځـــي
ځیګـــر خـــو مـــې لاهلتـــه پـــه ټوپونـــو بانـــدې راشـــي
پـــه تـــګ کـــې چـــې دې سترګې جنګوي چې رانه ځي

سور داغ دې د سرو شونډو د هوس پر شونډو پرېږده
یـــو ځـــل خـــو بـــه مـــې ګلـــې ښـــکلوې چـــې رانـــه ځـــي.

ملوک هوس
۱۳۶۲ل کال

د اوښکو پیغام

د یــار خیالــه رانــه ځــې او کــه نــه؟
لــږ پــه قــراره مــې پرېــږدې او کــه نــه؟

ځــه رانــه لاړ شــه نــور مــې مــه ځــوروه
تــه چېرتــه کــور کلــی لــرې او کــه نــه؟

د زړه لــه حالــه خــو مــې تــه خبــر یــې
مغــرور اشــنا هــم خبــروې او کــه نــه؟

د زړه پـــردې مــې لــه زخمـــو ډکـــې دي
یـــو څـــو پټـــۍ پـــرې لګـــوې او کـــه نـــه؟

چـــې یـــو پیغـــام درتـــه د اوښـــکو درکـــړم
هغـــه مـــې یـــار تـــه رســـوې او کـــه نـــه؟

وختـــه بلـــد شـــوم لـــه غمونـــو ســـره
پـــه مـــا دې زور نـــور ازمـــوې او کـــه نـــه

هوســـه! تـــش خـــو دې کـــړ زړه پـــر کاغـــذ
نـــور دې غـــزل اوس ختمـــوې او کـــه نـــه.

ملوک هوس

۱۳۶۲ل کال

د محبت کلی

د ښکلا ګل دې د کمڅو په څوکو
د هر عاشق په زړه داغونه وهي

د حسن تېغ دې د مين په زړګي
څرخي راڅرخي او ټپونه کاږي

د ناز چاړه دې هوسېږي دې ته
چې مې د زړه پردې سورې سورې کړي

تور لونګين دې د سينې په دښته
په اوږدو لارو کې کاروان ځغلوي

ځان رسوي د محبت کلي ته
چې ورته يوسي د خوښيو زېرى.

ملوک هوس
۱۳۶۲ل کال

د ارمان غېږه

باداره پرې مې نږده چې مړ شم د ارمان په غېږ کې
لکه بېوسه يو انسان د بل انسان په غېږ کې

د سرو ګلونو په موسم کې راته ګوره خدايه
زه لکه ژېړه پاڼه پروت يم د خزان په غېږ کې

ستړي فکرونه په ځانګو کې د حسرت ځنګوم
لکه چې کونډه ځنګوي خپل يتيمان په غېږ کې

د ژوندانه فلسفه څه ده دا و چاته معلوم
په دغه باب کې حقيقت پټ د زبان په غېږ کې

د لېوني غونډې همېش و وخت ته ژاړې څه له
د وخت خوړلي نه جوړېږي د لقمان په غېږ کې

زما همدغسې مسکن او منزل نه دی معلوم
لکه حالات چې خوري څپې تل د خفګان په غېږ کې

ګومان کول که ناروا دي خو عالمه دلته
فکر ټالونه خوري اکثره د ګومان په غېږ کې

لکه توپان چې سیمه ړنګه کړي سېلاب راولي
داسې مې اوښکې نن ورغړي د چشمان په غېږ کې

هېڅ رحماني نظر چې خدایه په شهزاد ونه کړې
ښه دی چې ګرځي لېونی ستا د جهان په غېږ کې.

فیض محمد شهزاد

غزل

د زړه په سر سودا خو ما پرېښوده
اشنا که تا راته رښتیا پرېښوده

خود به ځنګېږي د غرور په نیلو
ما د تورتم په سر رڼا پرېښوده

د امید ګل راته اغزي اغزي شو
سلګو د اوښکو مې ژړا پرېښوده

ملامت نه یم سرې لمبې دي اشنا
د خاطرو لمنه تا پرېښوده

ظاهر غلط شو ستا په ښکلې موسکا
دې فیصلې ته یې دنیا پرېښوده.

ظاهر شاه، ظاهر
۲/۱۱/۱۳۶۶

غزل

راپورې بلې سرې لمبې شي چې ځي
د امیدو ډیوې مې مړې شي چې ځي

خپل لېوني زړګي ته څه ووایم
ستا نه یې د برې شان ګیلې شي چې ځي

د بېلتانه پر هر رغبېړې کله
د غم شېبې راته نږدې شي چې ځي

جرګه د خیال مې چاته ولېږمه
چور مې دهیلو قافلې شي چې ځي

ظاهر تنها دجنون کلي کې شو
په اوښکو سرو یې سترګې سرې شي چې ځي.

ظاهر شاه، ظاهر
۱۵/۱۰/۱۳۶۲

سوې سواره

نور نو کروندې ته د ګودر له لارې نه ځمه
بیا به د کوڅې په ملا کې ستا سترګو ته نه ګورم
په مړاوي غلچکي نظر
نور به دې نامه سره په شونډو کې
مړاوې موسکا نه راځي
پرېږده د غنمو درمند وسوځي
پرېږده چې د ګلو دلۍ اور واخلي
پرېږده چې ډېران شي د ارمان کلي

پرېږده د ښېړيو ځنګل وسوځي
چې سوې
خوله مې خاورې کړي!
دلته يوه دنګه ښېړۍ ونړېده
خاورې شوه
مځکو ته مې مه راځه
سوې سواره ده وږي نه شته دي
سترګو ولې نه ژاړئ په مينې پسې؟

احمد تکل
۲۰/۲/۱۳۶۲

غزل

په زړه پر هار دی راله خوب نه راځي
خپه دا خوار دی راله خوب نه راځي

شپې د شپو چې په راتلو شمېرمه
لړې یې شمار دی راله خوب نه راځي

طبیبه ستا د راتلو لارې څارې
روح مې بیمار دی راله خوب نه راځي

لارې پردې دي په هر لور چې ګورم
پرده پس نګار دی راله خوب نه راځي

د شپو تندي کې چې رڼا ښکارېږي
راروان یار دی راله خوب نه راځي.

فریده هوډ

غزل

وژنمه دې نن راته اشنا ووې
ما وې زه منمه څه چې تا ووې

لږ خاطر به کړې د رقيب مخ کې ته
ډېر په احترام مې ورته دا ووې

عشق کې مې مرګ خوښ په څو څو وار دی
ماته که يې تش دا په ادا ووې

بې تا نه مې مرګ د رب په کار نه دی
دروغ دي که صنمه تا رښتیا ووې

دار باندې منصور چې خپله وخاته
تا د امتحان ښنګه نن بیا ووې

اور ته د غرور چې عشق ورودانګل
عقل و حیران چې راځه ما ووې

خپل زړه کې دوکه او فریب نه لرم
ځکه مې الفاظ ساده صفا ووې

ودې ښود غزل اسراره طرح کې
خیال دې د حمزه په ملګرتیا ووې.

سرزمین اسرار

د ښایست اثر

چې سترګې د یار ګورمه جامونه راپه یاد شي
و مخ ته یې نظر کړم سره ګلونه راپه یاد شي

د سترګو په کتو یې زه بې خوده په نشه شم
چې شونډو ته یې ځیر شم سره لالونه راپه یاد شي
دا حسن دا ښکلا او دا جمال چې د یار ګورم
دا ښکلې پوښتنې دا اسمانونه راپه یاد شي
دا توري زلفې ګورمه په څټ یې را اړولي
میدان د پاړوګرو کې مارونه راپه یاد شي

ښایسته دا دنګه ونه دې مثال د تنکۍ لښتې
اثر یې په ما زیات دی چې شعرونه راپه یاد شي.

ملالۍ ساپۍ

۱۳۲۴ل کال

توده مینه

که مینه غـواړې د وطـن مینـه درنـه مینـه ده
تـر ډېـرو ښـکلو د وطـن مینـه ښایسـته مینـه ده

دا هسـې مینـه ده چـې هـېڅ یـې هېرولـی نـه شـم
زمـوږ د ګـران وطـن سـپېڅلې پښـتنه مینـه ده

د وطــن مینــه کــې وفــا ده ای پښــتونه وروره
ژر شــه وردانګــه دا د حــورو عجیبــه مینـه ده

پــه مینــه ســرور کــول دا د هــر مــین دنــده ده
د خپلــواکۍ ټینګـول زمــوږه دیرینــه مینــه ده

رب نه مې غوښتي چې په دې مینه کامیابه شمه
د ملالــۍ لــه جوشــه ډکــه دا تــوده مینــه ده.

ملالۍ ساپۍ

شهید ته

شـــهیده لـــه ســـپېڅلې عقیـــدې نـــه دې ځـــار ېږم
د وږو، وږو بچیـــانو لـــه نـــارې نـــه دې ځـــار ېږم
د غیرت په اور کې تاوې دې جذبې نه دې ځار ېږم
پـــه ګولیـــو بهېـــدلې وینـــې ســـرې نـــه دې ځـــار ېږم

مـــا قســـم کـــړی دی ســـتا پـــه اســـوېلیو
چـــې دښـــمن بـــه دې هـــر ځـــای کـــې زه پـــه دار کـــړم
د دوزخ د اور لمبـــو تـــه بـــې ګـــذار کـــړم
پـــه نـــازک ټټـــر بـــی بـــل د اور انګـــار کـــړم

کـــه مـــې نـــه کـــړې ډېـــوې ســـتا د ارمـــان بلـــې
بیـــا مـــې مـــه بولـــه پښـــتون، لـــه پښـــتنو بـــه نـــه یـــم
شـــال راپـــه ســـر دجنګـــو کـــړه لـــه زلمـــو بـــه نـــه یـــم.

فیض محمد تصور
۱۳۶۵ل کال

د وينو ويالې

د جنګ په اور کې سوزېدلای نه شم
نور نو د خلکو غم زغملای نه شم

اوښکې تويېږي بې بها د خلکو
دا مرواريد ارزانولای نه شم
زړه مې چاودلی په غمونو کې دی
دا خوار زړګی زهيرولای نه شم
د ځوانو هيلو ځوانيمرګه ځوانان
په سره کفن کې ښخولای نه شم
بس بوره مور او ځوانه کونډه ناوې
د غم په تال کې زنګولای نه شم
نور د افغان په ښايسته وطن کې
ويالو د وينو ته کتلای نه شم

پر يېږدئ افق د خوشبختۍ وځلي
د غمو پېټی په شا وړلای نه شم.

عطيه افق

امتحان

خیال یې و زړه ته تسلا راولي
مړو امیدو ته مسیحا راولي

مینې خو داسې چارې وکړې په ما
چې هر نفس ته نوم دا ستا راولي

پرېږده د سترګو ننداره دې وکړم
د زړه تیارو ته مې رڼا راولي

وخت امتحان د مینې اخلي راځم
ځکه بېلتون راته بیا بیا راولي

ښتني اوښکې به جرګه کړم ورته
که مې یو ځل راته اشنا راولي.

عطیه افق

د کاڼو باران

وربښـــمين تارونـــه بـــه د زلفـــو څـــه کـــړم
څيـــرې ګرېـــوان چـــې پـــرې ګنـــډلی نـــه شـــم

د خـــولې خبـــرې خـــو دې ډېـــرې وکـــړې
خـــو پـــه عمـــل کـــې څـــه ليـــدلی نـــه شـــم
دا خپـــل لاســـونه بـــه مړونـــد کـــې غـــوڅ کـــړم
چـــې د قصـــاب زړه پـــرې راکښـــلی نـــه شـــم
رنـــګ تـــه مـــې وګـــوره پـــه خپلـــه پـــوه شـــه
حـــال د زړګـــي درتـــه ويلـــی نـــه شـــم
هســـې مـــې ســـبزې پـــه لمبـــو کـــې ولـــې
زه يـــو قـــوت يـــم ورکيـــدلی نـــه شـــم

وخـــت دې بـــاران د کـــاڼو وکـــړي پـــر مـــا
زه يـــې پښـــو تـــه تيتيـــدلی نـــه شـــم.

امان الله غلجی
۱۳۶۴ل کال

غزل

محفل کې شول د سیمې عاشقان لمبه لمبه
په شمع چې شي څنګه پتنګان لمبه لمبه

ښایست دې د سپوږمۍ غوندې ځلېږي په جهان
پرې ځکه شول د کلي هلکان لمبه لمبه

راځه چې یو تربله کړو د مینې دنیا جوړه
چې عشق باندې مو شي ټول غمازان لمبه لمبه

اوس بس کړه لږ خو پرېږده د جفا لمن دلبره
ستا حسن مې د زړه کړ ټول ارمان لمبه لمبه

تر څو به درته ناست زه عالم زېب یم په امید
خوښي مې ټوله کړله ستا هجران لمبه لمبه.

عالم زېب

کاږه کاته

پتنګـــه! عشـــق تـــه پـــه لمبـــو وګـــوره
شـــمعې! ژړا تـــه پـــه نخـــرو وګـــوره

دلتـــه د نـــاز پـــه خوبـــو ســـر نـــه شـــي تـــه
د مینـــې کـــور تـــه پـــه درنـــو وګـــوره

کـــاږه کتـــل پـــه ســـترګو ونـــه کـــړې تـــه
لـــیلا ښایســـت تـــه د پښـــتو وګـــوره

نظـــر د بـــدو پـــه زړه ځلـــه ســـاتې
دا هــــــديره د پښــــــتنو وګـــــوره

لـري غيـرت پښـتون پـه سـر کـې همېش
جېـــل تـــه روان پـــه زولنـــو وګـــوره

دلتـــه مېړانـــه د خوشـــال پرتـــه ده
دا لـــه غيـــرت ډکـــه زانګـــو وګـــوره

دا د پښـــــتو د حســـــن ډکـــه کـــلا
يـــو ځلـــې بيـــا پـــه تـــاريخو وګـــوره.

لعل پاچا

د هيلو کاروان

د سـوي زړګـي حـال مـې لـه تصـوير نـه وپوښـتـه
نيمګــړې ارزوګــانې مــې تقــدير نــه وپوښــتــه

د هيلــو کاروانونــه مــې منــزل تــه نــه رســېږي
د اوښــکو ســېلابونه مــې ضــمير نــه وپوښــتــه

مــا جــوړ ورلــه امېــل کــړو مرغلــرو نــه د اوښــکو
اشــنا پــروا ونــه کــړه دې تقصــير نــه وپوښــتــه

تنکۍ هيله د زړه نه مې په شونډو کې سلګۍ شوه
سلګۍ بېرته ستنه شوه دې تاثير نه وپوښته

د سترګو په ګرداب کې مې د وينو جوړ ډنډونه
دنيا په کې غرقېږي اوس تدبير نه وپوښته

د خيال نيله يې ونښته د زلفو په ولول کې
خلاصي يې ترېنه نه شته له زنځير نه وپوښته

د يار په غېږ کې خوښ دی هيله من د وصال تږی
هجران ځپلې سترګې له شوګير نه وپوښته.

محمد قاسم هيله من
۱۸/۱۰/۱۳۶۵

د هیلو غوټۍ

هلته د دنګو پر تمناکو غرونو
لویې ورشو او زرغونې لمن کې
د ګڼو ونو
د تریخ سیوري لاندې
یوه هسکه کېږدۍ
د ازادۍ او خپلواکۍ په وړانګو
لکه د لمر داسې روښانه ښکاري...
یوه سپوږمۍ د کېږدۍ خوا کې ناسته
سترګې (یې) په لوړو څوکو
د لویو غرو لګېږي
ورته ناپایه دښته
د لمر په وړانګو ښکلې
څپه څپه ښکارېږي

او لکه:
تانده غوړکه
د پسرلي په موسم
ورو ورو غوړېږي
او بیا ټوله ګل شي...
داسې د پېغلې په ماشوم زړګي کې
یوه د هیلو غوټۍ
د غوړېدو په خاطر
سر راوباسي له ګرېوانه وايي:
کاشکې ما هم د یو ناپایه دریاب
د قهرجنو څپو
ماتې کښتۍ ته د ساحل په هیله
لار ښوولای!

محمد قاسم هیله من

ای هېواده!

ای هېواده زه پر تا باندې مين يم
ستا په مينه کې د زړه په سر خوږمن يم

ستا ښادي زما ښادي ده غم مې غم دی
ستا د مينې په اور سوی لوغړن يم

لافې نه وهم واقعيت درته وايم
ستا په سر زه تېر له خپل سرمال او تن يم

له امو تر سمندره زما کور يې
ستا د عشق په اور کباب په ټول بدن يم

ستا له مينې په هېڅکله منکر نه شم
ځرور يم داسې نه ده چې ډارن يم

عقيده مې ده کامله په دې پوه يم
چې زه ستا په هر دښمن باندې سوبمن يم

ستا له هر رښتيني دوست سره دوست اوسم
ستا له هر وحشي دښمن سره دښمن يم

په يو لاس کې مې قلم بل کې مې توره
ښه هرڅا وته څرګند پرون او نن يم

ته مې ساه يې ته مې ژوند ته مې وجود يې
ستا په لار کې باعزته او پتمن يم

له هغې لارې چې ته پرې زرغونېږې
وابه نه ورمه هم تل به په رفتن يم.

لاهور ټکر

پښتني حيا

اوس چې مې په زړه کې اند ېښنې راځي
وايي چې جانان سبا دلې راځي

لاړې به جارو په خپل ښو کړمه
ګوره چې د ورځې که د شپې راځي

بيا به پخوانۍ مينه تازه کړمه
خير که مې حيا د پښتنې راځي

راشه که راځې ته د زړه کور ته مې
کور کې د زړګي مې ولولې راځي

ستا په انتظار کې زه رڼا يمه
اوښکې مې په سترګو کې رڼې راځي.

شفيقه رڼا
۳/۱۰/۱۳۶۵

نرگسي لېمه

دا ستا د نظر یاد مې په خیالونو کې راناځي
هوس مې د زړګي په پیوندونو کې راناځي

د هجر توره شپه کې د وصال شمع لګېږي
پتنګ له ډېره شوقه غورځنګونو کې راناځي
حیا د پښتنې ده چې پلو ونیسي مخ ته
رخسار یې د حیا په سروګلونو کې راناځي
د سترګو په نګاه باندې دې زړه زما زخمي کړ
هر زخم د زړګي مې خنجرونو کې راناځي
خزان د بېلتانه مې د خوښۍ پسرلی یوړ
نرګس غوندې لیمه په بارانونو کې راناځي
رڼا شوله ځپه ځپه د مینې سمندر کې
د عشق هره ځپه یې په موجونو کې راناځي.

شفیقه رڼا

کتل

ستا په یاد کې یاره عالمونه ھېرومه
د زړه په درد او غم کې پرهارونه ھېرومه

په وخت د سحرگاه باندې شبنم په گلو پرېوزي
ارمان د وصل را چې خپل دردونه ھېرومه
د زړه مرغۍ مې والوته اسمان ته بې وزره
دیدن سره د یار دا پروازونه ھېرومه
ته گل د بیابان شولې و هرې خواته خاندې
د گل په دې خندا کې ستا غمونه ھېرومه
د مینې گل خزان شو د ظالم بیلتون له لاسه
خزان ته د هر گل مې خپل اهونه ھېرومه

دا ستا کتل مې یاره ټول وجود راته لمبه کړ
رڼا ته د لمبې مې خپل اورونه ھېرومه.

شفیقه رڼا

آه

د اسمان په مخ دا آه دی که زړګی دی پاره شوی
دا شفق دی په اسمان کې په وینو دی لړلی

یا اثر دی پاتې شوی د مظلوم شهید د وینو
یا لمن د کوم خونخوار ده که فریاد دی راوتلی

یا غوغا ده د مظلومو د اسمان سترګې سرې شوي
یا نګاري مخ سور کړی که عاشق یې دی وژلی

یا د پېغلې پښتنې مخ له حیا ښخه سور شوی
یا یې سور سالو په سر دی که پلو یې دی نیولی

د اسمان لمنه سره ده که شین شوی لاله ګل دی
یا یې ټیک پر تندي ایښی که مین په زړه داغلی.

شفیقه رڼا

ازمون

عقـــل مــې د عشــق پــه تکــل اور کــې پــه لمبــو رغــړي
مینــه مــې خــوږلن کــې پــه انګــار او پــه ایــرو رغــړي

نــن راتــه پــه ســترګو کــې لمبــه د قهــر تــاوه کــړه
هیلــه مــې لــه دې هــم د ســکروټو پــه ســرو رغــړي
څــومره د امیــد پــه مینــه نــازي مــې ګوګــل کــې زړه
عشــق بانــدې پــه مــالګو کــې پــه خپلــو پرهــرو رغــړي
چــا د اور پــه ســترګو کــې لیــدلې د اوبــو مینــه؟
عقــل بــې احســاس دی پــه لمــن کــې د پــردو رغــړي
بیــا نــازکو نرمــو لــه ازمــون نــه پښــې وکښــلې
مــوږه متکــورو ســره چېرتــه پــه اغــزو رغــړي

ښــکل بــه مــې امیــد کــړي د ســره حســن اننګــي پــه عشــق
ځکــه چــې نــن وخــت ورتــه پــه پښــو کــې پــه توبــو رغــړي.

اسمعیل

د ماضي خندا

د آه پــــه تـــاو عشـــق لېــوني وخنــــدل
شـــونډو د ګـــل کـــې چـــې اغـــزي وخنـــدل

عقـــل بــــه ونـــاخي احســـاس تـــه خجـــل
حســـن د غـــم کـــې کـــه ښـــادي وخنـــدل

دود شـــو تکـــل د اســـوېليو پـــــه اور
ورتـــــه پرهــــر زړه ارمـــــاني وخنــــدل

د ګـــل خنـــدا يـــې پـــه لمبـــو ونيـــوه
ســــيلۍ پـــــه مينــــه د ســـــپرلي وخنــــدل

نـــور د ســـبا د حســـن شـــونډې مښـــي
پــــه تونـــد شـــمال بانـــدې ماضـــي وخنــــدل.

اسمعيل
۲۰/۲/۱۳۲۲

د اوښکو جنازې

پـر سـوې مـخ مـې دي روانـې سلسـلې د اوښـکو
راتــه خنــد ېږه او کــوه مــې تماشــې د اوښــکو

چـا مـې پـر شـونډو د خنـدا د څپـې ځـل ونـه لیـد
عشــقه ګــرم نــه یمــه راغلــې مرحلــې د اوښــکو

د کـوم احسـاس لـه خـولې نـه وځـې د زګېرویـو کتـار
چې د شعر سترګو نه مې خوشې دي ویالې د اوښکو

څومره د مکر تخیل ته کښته شوی نرم؟
په نوم د میو راته مخ کې ږدي پیالې د اوښکو

دا به تصویر د چا د ویر وي انځور کړی قلم
ځکه یې نوکې نه تویېږي ترانې د اوښکو

ښنګه به ګاټي متکور نه شي د سترګو زما
چې شپه او ورځ ترېنه تاوېږي سرې لمبې د اوښکو

شي به کړې د یار مغرورې سترګې عقله که نه؟
چې ورته یوسم ستړې شوې اند ېښنې د اوښکو

ستا د لذت ناظر دې سېزي د عشق هیله زما
اخر به وړم د خندا کټ کې جنازې د اوښکو.

اسمعیل
۲/۲/۱۳۶۲

متهکور

زه د ارمان لپاره
لکه د جوارو دانه
د اور بټۍ کې
د ازمون په ګوتو
په مینه مینه
په اور واوښتم راواوښتلم
خو د لمبو له تاوه
سپینه پولۍ نه شولم
او د خوږې مینې د عشق له زوره
د اور لمبو کې
متهکور پاتې شوم.

اسمعیل
۲۷/۱۲/۱۳۶۵

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمدخان زوی پر ۱۳۴۲ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیا ته راغلی دی...

د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغلی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۲ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پای ته ورسوله.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د ((پوهندوی)) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او ((شمشاد)) مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنګه د یو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیا د جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې دلومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول. استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان

د جمهوري رياست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په کابل کې د لويو جنګسالارانو او ځينو تنظيمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زيات فشار له امله له کاره ګوښه شو. ملګرو ملتونو (UNAMA) استاد يون ته وړانديز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد يون ونه منله او خپلې استادۍ ته يې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته يې د ځينو ملګرو په زيات ټينګار او غوښتنه، د جمهوري رياست د ملي امنيت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د رياست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي. استاد يون پر ۱۳۸۵ ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده يې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد يون د خپلواک ليکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنيز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راديويي او ټلويزيوني مرکو کې يې د واقعيتونو او حقايقو د څرګندبيان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نيولی دی. که څه هم ډېر خلک د يون ليکنې، مرکې او نظريات خوښوي، خو يو شمېر داسې خلک هم شته، چې د يون سرسختي مخالفين دي. د هغه ملي او ګټورو نظرياتو ته هم غلط رنګ او تعبير ورکوي، دا ډول

اشخاص، چې اکثره یې زورواکي او د سیاسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد یون نظریات خپلو شخصي او تنظیمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه یې په ټینګه مخالفت کوي. زه ددې شاهد یم، هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس دمشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادی ستاسو مخې ته ایښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی.استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی،په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو

«دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې» او«د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې» د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډیټ او چاپ کړي دي. دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله یې هم په لسګونو مشاعرې،سیمینارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.

سربېره پر دې، په یو زیات شمېر، ملي او نړیوالو کنفرانسونو کې یې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به یې د اثارو یادونه وکړو:

اثار

الف- پنځونې

کتاب نوم	څرنګوالی	چاپکال
• متکور	لومړی شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• په اورونو کې سندرې	دویمه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷

ب- راټولونې

• هیلې	ګډه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• نیمګړي ارمانونه	د حیران شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	ګډه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د نازو انا یاد	د سیمینار د لیکنو ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د استاد الفت نثري کلیات	داستاد الفت نثرونه	درېیم ۱۳۸۷
• سیندونه هم مري	د اسحق ننګیال شعري منتخبات	دویم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې

- د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه
  دپوهنوال روستارتره کي اثر — دویم ۱۳۸۷
- .د افغانستان فرهنګي میراثونو ته یوه کتنه
  د نینسي دوپرې اثر — دویم ۱۳۸۷
- په افغانستان کې د جګړې جنایتکارانو محاکمه
  د پوهنوال روستار تره کی اثر — دویم ۱۳۸۷

د- یونلیکنې

- د اماراتو سفر — د اماراتو یونلیک — دویم ۱۳۸۷
- که یون دی یون دی — د اروپا یونلیک — لومړی ۱۳۸۷
- دپښتناګون ترځنډو — د امریکا یونلیک — لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې

- د محمدګل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه — دویم ۱۳۸۷
- استاد زیار د پښتني فرهنګ یو ځلاند ستوری — دویم ۱۳۸۷
- دکابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود — دویم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنګ ته اوښتي زیانونه — دویم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت — شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل — دویم ۱۳۸۷
- ساینسي پرمختیاوې — دویم ۱۳۸۷
- ببرنۍ لویه جرګه ولسواکي او زورواکي — دویم ۱۳۸۷
- اندیال خوشال — لومړی ۱۳۸۷
- هیله د خپلو سریزو په لمن کې — لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري یون — لومړی ۱۳۸۷
- فرهنګي فقر — لومړی ۱۳۸۷

- مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ایډیال لومړی ۱۳۸۷
- دکتابونو په ورېمو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سیاسي کړلېچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو لیکني سمون لومړی ۱۳۸۷
- اوسنی رسنی لومړی ۱۳۸۷
- که نړیوال ماته وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای (ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله(ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته دنور زغم او اوسېلې هیله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل- افغانستان

HiLe

(Hoops)

The collection of young poets poems

Collected
By:
M. Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-00-6

د خپرونو لړ: (۱)